

Експертний висновок
Міністерства фінансів України до законопроекту
згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

«Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення виборчого законодавства», реєстраційний № 3485 від 18.05.2020, внесений на розгляд Верховної Ради України народними депутатами України Загоруйко А. Л., Корнієнком О. С. та іншими.

2. Завдання законопроекту

Законопроектом передбачається внесення змін до Виборчого кодексу України, Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та законів України «Про Центральну виборчу комісію», «Про Державний реєстр виборців», «Про запобігання корупції», «Про державну службу» з метою усунення прогалин та неузгодженостей, кореляції строків, спрощення виборчих процедур та їх уніфікації, унормування наслідків для виборчого процесу в разі введення воєнного або надзвичайного стану в Україні чи в окремих її місцевостях, перегляду санкцій за порушення виборчого законодавства та невідворотності покарання за відповідні дії чи бездіяльність суб'єктів виборчого процесу тощо.

Серед іншого законопроектом пропонується:

встановити, що позачергові місцеві вибори, проміжні, перші, додаткові проводитимуться двічі на рік – в останню неділю березня та останню неділю жовтня; у рік проведення чергових місцевих виборів усі місцеві вибори проводитимуться один раз на рік – в день проведення чергових місцевих виборів;

надати право територіальним представництвам Центральної виборчої комісії виконувати функції щодо організаційного, фінансового та матеріально-технічного забезпечення діяльності виборчих комісій нижчого рівня;

запровадити систему пропорційного представництва за відкритими виборчими списками кандидатів у депутати на виборах депутатів міських рад для міст з кількістю виборців понад тисяч 15 тис. осіб;

зменшити розмір грошової застави при проведенні місцевих виборів (для організації партії, яка висунула виборчий список кандидатів у депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим, – з п'ятисот до двохсот п'ятдесяти мінімальних заробітних плат; для організації партії, яка висунула виборчий список кандидатів у депутати обласної, міської (міста з кількістю виборців 90 тисяч і більше осіб) ради, на посаду міського голови (міста з кількістю виборців 90 тисяч і більше осіб), а також особи, яка висувається кандидатом на посаду міського голови (міста з кількістю виборців 90 тисяч і більше осіб) шляхом самовисування, – з чотирьох розмірів мінімальної заробітної плати на кожні 10 тисяч виборців до розміру:

- двадцяти відсотків мінімальної заробітної плати для кандидатів у депутати сільської, селищної, районної в місті, міської (міста з кількістю

виборців до 15 тисяч осіб) та районної ради, які висувуються шляхом самовисування;

- двадцяти відсотків мінімальної заробітної плати за кожного кандидата для організації партії, яка висунула кандидатів у депутати сільської, селищної, районної в місті, міської (міста з кількістю виборців до 15 тисяч осіб) та районної ради;

- мінімальної заробітної плати для організації партії, яка висунула кандидата на посаду сільського, селищного, міського голови (міста з кількістю виборців до 90 тисяч осіб), або організації відповідної партії вищого рівня, а також особи, що висунута шляхом самовисування на посаду сільського, селищного, міського голови (міста з кількістю виборців до 90 тисяч осіб);

- мінімальної заробітної плати на кожні 10 тисяч виборців для організації партії, яка висунула виборчий список кандидатів у депутати міської (міста з кількістю виборців 15 тисяч і більше осіб) або обласної ради, кандидата на посаду міського голови (міста з кількістю виборців 90 тисяч і більше осіб), або організації відповідної партії вищого рівня, а також особи, яка висувається кандидатом на посаду міського голови (міста виборців 90 тисяч і більше осіб) шляхом самовисування);

виготовляти за рахунок бюджетних коштів інформаційні плакати та інформаційні буклети кожної організації партії – суб'єкта виборчого процесу з виборів депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, відповідної обласної, міської (міста з кількістю виборців 15 тисяч і більше) ради (на відміну від діючої норми, згідно з якою інформаційні плакати на виборах депутатів районних, міських (міст з кількістю виборців до 90 тисяч осіб) районних у містах, сільських, селищних рад та сільських, селищних, міських (міст з кількістю виборців до 90 тисяч осіб) голів, старост села, селища не виготовляються);

розширити коло випадків призначення повторного голосування на виборах міського голови (міст з кількістю виборців 90 тисяч і більше) внаслідок започаткування норми, згідно з якою обраним міським головою визнається кандидат, за якого подано більше половини голосів виборців, які взяли участь у голосуванні (статтею 278 Виборчого кодексу України визначено, що територіальна виборча комісія з відповідних виборів визнає обраним сільським, селищним, міським головою, старостою кандидата, який за підсумками голосування виборців отримав найбільшу порівняно з іншими кандидатами на посаду кількість голосів виборців);

передбачити можливість запровадження паралельного використання інноваційних технологій у виборчому процесі тощо.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Відповідно до пояснювальної записки до законопроекту реалізація проекту Закону України не матиме впливу на видаткову та дохідну частини державного та/або місцевих бюджетів.

Проте, на думку Міністерства фінансів, реалізація положень законопроекту при проведенні місцевих виборів призведе до втрат дохідної частини місцевих бюджетів через зменшення розміру грошової застави та потребуватиме збільшення видаткової частини державного бюджету внаслідок збільшення випадків необхідності виготовлення інформаційних плакатів та буклетів, а також проведення повторного голосування на виборах міського голови (міст з кількістю виборців 90 тисяч і більше).

Крім того, статтею 35 Закону України «Про Центральну виборчу комісію» передбачено можливість утворення регіональних та територіальних представництв Комісії. За попередньою інформацією ЦВК, для забезпечення їх утворення і функціонування у 2021 році необхідно виділити додаткові видатки з державного бюджету в обсязі 802,7 млн гривень.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Визначити вартісну величину впливу на показники бюджету на цей час неможливо за відсутності вихідних даних.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

У Державному бюджеті України на 2020 рік видатків на реалізацію законопроекту не передбачено.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Законопроектом передбачено внести зміни до статті 3 Закону України «Про Центральну виборчу комісію» встановивши, що незалежність Комісії забезпечується належними умовами оплати праці Голови Комісії, заступників Голови Комісії, секретаря Комісії та членів Комісії, визначеними цим Законом. Під час підготовки проекту закону про Державний бюджет України визначення обсягу фінансового забезпечення діяльності Комісії не може передбачати зменшення розміру заробітної плати Голови Комісії, заступників Голови Комісії, секретаря Комісії, членів Комісії, працівників Секретаріату Комісії, її регіональних та територіальних представництв.

Зазначена норма не узгоджується з нормами Бюджетного кодексу України в частині порядку складання Бюджетної декларації та формування показників проекту закону про Державний бюджет України на відповідний рік (глава 6).

Крім того, всупереч частині першій статті 27 Бюджетного кодексу України суб'єктом права законодавчої ініціативи не додано до проекту закону фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки) та/або пропозиції змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Законопроектом передбачено внесення змін до статті 3 Виборчого кодексу України в частині уточнення видів виборів, а саме визначення отримують лише чергові та позачергові вибори. При цьому залишаються поза означення перші, проміжні та повторні вибори.

Статтею 36 Закону України «Про Центральну виборчу комісію» визначено, що фінансування Комісії, Секретаріату Комісії, патронатної служби, Служби розпорядника Державного реєстру виборців, регіональних та територіальних представництв Комісії здійснюється за рахунок коштів бюджету.

Тобто у разі утворення регіональних та територіальних представництв Центральної виборчої комісії їх функціонування буде забезпечуватися за рахунок та в межах видатків, передбачених за бюджетною програмою 6731010 «Керівництво та управління у сфері проведення виборів та референдумів».

Запропонованими змінами до статей 91, 148 Виборчого кодексу України, пов'язаних з фінансовим забезпеченням підготовки та проведення виборів за рахунок коштів державного бюджету, пропонується встановити, що Центральна виборча комісія затверджує середні норми видатків окружної виборчої комісії (регіонального або територіального представництва Центральної виборчої комісії), а також середні норми видатків для потреб дільничних виборчих комісій, які мають включати, зокрема, видатки на оплату праці членів комісій та осіб, які залучаються до роботи у виборчій комісії, видатки, пов'язані із забезпеченням здійснення повноважень виборчих комісій (оплата транспортних послуг, послуг зв'язку, відшкодування за спожиті комунальні послуги тощо).

Таким чином, нормами законопроекту однозначно не визначено джерела фінансування регіональних та територіальних представництв Центральної виборчої комісії під час проведення виборів у разі утворення за рішенням ЦВК в окружній та/або територіальній виборчій комісії для забезпечення здійснення їх повноважень секретаріату, функції якого здійснює відповідне територіальне представництво, а також у разі покладання на територіальні представництва функцій фінансового та матеріально-технічного забезпечення окружних виборчих комісій.

Крім того, враховуючи те, що виборчий процес не має постійного характеру, а також з метою уникнення значного додаткового навантаження на видаткову частину бюджету, вважаємо за необхідне переглянути доцільність надання права ЦВК утворювати представництва.

Ураховуючи викладене вище, проект Закону України в запропонованій редакції не підтримується.

**Заступник Міністра
фінансів України**

Роман ЄРМОЛИЧЕВ